

Rhaglen Gyflawn

Gwasanaeth Democraetaidd
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION

Dyddiad ac Amser

3.30 y.h., DYDD LLUN, 7FED CHWEFROR, 2022

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol - Teams

Pwynt Cyswllt

Ffion Bryn Jones

FfionBrynjones@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Llun, 31 Ionawr 2022)

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION

AELODAETH

AELODAU CABINET

Y Cynghorydd Cemlyn Rees Williams (Addysg)
Y Cynghorydd Ioan Thomas (Cyllid)

PRIF WEITHREDWR

Mr Dafydd Gibbard

PENNAETH CYLLID

Mr Dewi Aeron Morgan

PENAETHIAID UWCHRADD

Mr Dylan Davies – Ysgol Dyffryn Ogwen Mr Dylan Minnice - Ysgol Botwnnog
Mr Arwyn Williams – Ysgol Tryfan Mr Neil Foden – Ysgol Friars

PENAETHIAID CYNRADD

Mrs Iona Jones - Ysgol Edmwnd Prys/Bro Cynfal	Mr Richard Derwyn Jones – Ysgol Garndolbenmaen
Mrs Menna Wynne Pugh – Ysgol Penybrynn	Mr Llion Williams – Ysgol y Garnedd
Mr Alan Wynn Jones – Ysgol Cymerau	Mrs Eleri Morgan Davies – Ysgol Y Gorlan

UNDEBAU ATHRAWON

Mr Clive Thomas

LLYWODRAETHWYR

Arfon

Mr Godfrey Northam - Ysgol Dyffryn Ogwen
Mr Edward Bleddy Jones – Ysgol Tregarth

Meirionnydd

Disgwyl enwebiad – Llywodraethwyr Cynradd
Mr Gwilym Eifion Robrets, Ysgol Godre'r Berwyn - Llywodraethwyr Uwchradd

Dwyfor

Mr Gwilym Jones, Ysgol Borthygést,
Disgwyl Enwebiad – Llywodraethwr Uwchradd

ESGOBAETH

Disgwyl enwebiad

YSGOLION EGLWYS

Mr Elfed Morgan Morris – Ysgol Llandygai

YSGOLION ARBENNIG

Mrs Donna Roberts - Ysgol Hafod Lon

Sylwedyddion:

Mr Garem Jackson, Pennaeth Addysg
Mr Owen Owens, Uwch Reolwr Gwasanaeth Adnoddau
Mrs Kathy Bell, Cyfrifydd Grŵp Ysgolion

RHAGLEN

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn ymddiheuriadau am absenoldebau.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Unrhyw faterion brys i'w drafod.

4. COFNODION

5 - 10

I gadarnhau fod y cofnodion o'r cyfarfod blaenorol ar 28/06/2021 yn gywir.

(Copi wedi ei atodi)

5. MATERION YN CODI O'R COFNODION

11 - 22

- Balans Ysgolion - 31/03/2021
- Grantiau Ysgolion – 2021/22
- Diweddiad Gweithgor Cyllid ADY
- Cyfundrefn Addysg Drochi tuag at 2032 a thu hwnt

6. RÔL A CHYFANSODDIAD Y FFORWM

23 - 33

7. CYLLIDEB 2022/23

Fe fydd Cyflwyniad llafar yn cael ei roi gan Pennaeth Cyllid.

8. STRATEGAETH DDIGIDOL YSGOLION

34 - 35

9. DYRANIAD CYNNAL TIROEDD

36 - 44

10. RHAGLEN WAITH

45

11. DYDDIAD CYFARFOD NESAF

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION 28.6.21

Yn bresennol: Arwyn Williams (Pennaeth Ysgol Tryfan) (Cadeirydd)

Aelod Cabinet: Y Cyngorwyr Cemlyn Williams (Addysg) a Ioan Thomas (Cyllid)

Pennaeth Cyllid: Dafydd L. Edwards

Penaethiaid Ysgolion:

Uwchradd: Dylan Davies (Ysgol Dyffryn Ogwen), Dewi Lake (Pennaeth Ysgol y Moelwyn) a Dylan Minnice (Ysgol Botwnnog).

Cynradd: Iona Jones (Ysgol Edmwnd Prys / Bro Cynfal), Menna Wynne Pugh (Ysgol Penybrynn), Llion Williams (Ysgol Gymraeg y Garnedd) ac Eleri Morgan Davies (Ysgol y Gorlan).

Llywodraethwyr: Godfrey Northam (Llywodraethwr Ysgol Dyffryn Ogwen), Gwilym Eifion Roberts (Ysgol Godre'r Berwyn) a Gwilym Jones (Ysgol Borthysteg).

Ysgolion Eglwys: Elfed Morgan Morris (Ysgol Llandygai)

Ysgolion Arbennig: Donna Roberts (Ysgol Hafod Lon)

Esgobaeth: Tracy Richardson Jones

Sylwedydd: Gwenan Davies Jones (Cadeirydd Ffederasiwn Penaethiaid Cynradd)

Swyddogion: Owen Owens (Uwch Reolwr Gwasanaeth Adnoddau Addysg), Kathy Bell (Cyfrifydd Grŵp Ysgolion), Ffion Edwards Ellis (Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad), Debbie Jones (Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol Addysg), Annes Sion (Arweinydd Tim Democratiaeth) a Sioned Mai Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Arwyn Williams, Pennaeth Ysgol Tryfan, yn gadeirydd y Fforwm am 2021/22.

Diolchwyd i Godfrey Northam am waith dros y blynnyddoedd diwethaf fel Cadeirydd y Fforwm.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Elfed Morgan Morris, Pennaeth Ysgol Llandygai yn is-gadeirydd y Fforwm am 2021/22.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr), Richard Derwyn Jones (Ysgol Garndolbenmaen), Dewi Bowen (Cadeirydd Ffederasiwn Penaethiaid Uwchradd) a Gwern ap Rhisiart (Swyddog Addysg Ardal Dwyfor/Meirion).

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

5. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Fforwm a gynhaliwyd ar 26 Ebrill, 2021 fel rhai cywir.

7. MATERION YN CODI O'R COFNODION

Mynegyd fod arian a dderbyniwyd o ganlyniad i'r pandemig wedi ei dalu dros y flwyddyn diwethaf.

Nodwyd o ran Rhagolygon Ysgolion fod yr ysgolion wedi darganfod £160,000 o arbedion i gyfrannu ar fidiau addysg aflwyddiannus. Eglurwyd fod trafodaeth ar y mater wedi ei gynnal yn Fforwm Strategol ac fod y bidiau yn cyfarch swyddi angenrheidiol. Nodwyd fod y swm bellach yn llawer yn is yn dil n dod o hyd i arian ychwanegol.

8. BALANSAU YSGOLION BLWYDDYN GYLLIDOL 2020/21

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod y flwyddyn wedi bod yn eithriadol yn sgil covid 19. Eglurwyd fod cynnydd sylweddol o £10.7miliwn wedi bod. Nodwyd fod yr adroddiad yn rhoi dadansoddiad fesul ysgol. Mynegyd fod yr cynnydd mewn arian o ganlyniad i gau ysgolion am gyfnod o 6 mis yn ystod y cyfnod clo a derbyn grantiau gan Lywodraeth Cymru. Pwysleisiwyd o ganlyniad i hyn fod balansau pob ysgol wedi codi. Amlygwyd y drefn gweithredu ar gyfer y Cynllun Cyfarwyddo Defnydd Balansau gan nodi ei fod yn parhau fel y llynedd.

Diolchwyd am yr adroddiad gan holi pan fod y Llywodraeth yn holi am gynllun cyfarwyddo defnydd balansau i ysgolion sydd a dros 5% o falans ar ôl neu y trothwy o £100,000 mewn ysgolion uwchradd. Pwysleisiwyd y ddadl fod balansau uwch yn dangos gwell rheolaeth o arian a balansau is. Nodwyd fod cario balansau sylweddol yn bryder gan ei bod yn anodd cyfiawnhau cael arian ychwanegol os yn cario balansau mawr. Eglurwyd fod eleni wedi gweld cynnydd enfawr mewn balansau ac fod angen sicrhau fod yr ysgolion yn gwneud y defnydd gorau o'i harian.

Mynegyd fod yr adran yn amddiffynnol iawn o ysgolion eleni gan fod yr ysgolion a'r awdurdod wedi derbyn arian yn hwyr ac yn aml iawn wedi ymrwymo'r arian cyn cael eu ddyrannu. Pwysleisiwyd fod y flwyddyn hon wedi bod yn eithriadol.

Amlygwyd fod y drefn gweithredu ar gyfer y Cynllun Cyfarwyddo Defnydd Balansau yn nodi 5% ond nad yw'r canllawiau yn rhai statudol a pwysleisiwyd nad yw'r Awdurdod erioed wedi defnyddio'r grym i gymryd yr arian oddi wrth yr ysgol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad ac i'r Adran Addysg a'r Adran Gyllid barhau i gydweithio yn agos gydag ysgolion i wneud defnydd doeth o'r balansau sylweddol sydd ar gael yn 2021/22. Ynghyd a parhau i fonitro cyllidebau ysgolion.

9. GRANTIAU YSGOLION 2021/22

Cyflwynwyd er gwybodaeth – adroddiad gan y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion yn crynhoi'r grantiau ysgolion 2021/22 sydd wedi eu datgan hyd yma.

Nodwyd ei bod yn arferiad adrodd ar lefel y grantiau hyn, sydd yn rhoi blas ar ba mor ddibynnol yw ysgolion ar y grantiau. Mynegwyd gwerthfawrogiad dros dderbyn yr arian yma, er bod dim sicrwydd o'i dderbyn o flwyddyn i flwyddyn.

Adroddodd y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion fod amcangyfrif y Grant Gwella Addysg £34k yn fwy na'r hyn â dderbyniwyd. Nodwyd fod £900k yn cael ei ddyrannu i helpu ysgolion i gau'r bwlc rhifedd/llythrennedd ac i wneud y gwaith dal i fyny oherwydd Cofid-19.

Yn ogystal bydd 1 miliwn ar gael i'w wario ar gyflogaeth ychwanegol dros dymor yr Haf o dan y Grant Rhaglen Cyflymu Dysgu. Derbyniwyd cadarnhad bore'r cyfarfod y bydd Grant Cyflymu pellach ar gael o fis Medi ymlaen gwerth 1.1 miliwn; gobeithir y gall ysgolion barhau i gyflogi'r bobl sydd eisoes mewn lle yn sgil derbyn y diweddarriad yma. Nodwyd fod yr amodau ddim yn glir eto a bydd y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion yn pasio'r wybodaeth ymlaen ar ôl derbyn cadarnhad o'r amodau.

I gloi'r adroddiad nodwyd fod y Gweinidog Addysg wedi cadarnhau y bydd 150 miliwn ychwanegol yn cael ei fuddsoddi tymor yma i gefnogi dysgwyr a bydd canran o'r arian hyn ar gael i ysgolion Gwynedd. Cwestiynwyd pa elfennau o'r arian yma oedd yn newydd. Cadarnhawyd fod 33 miliwn yn newydd allan o'r 150 miliwn, roedd y gweddill wedi ei gyhoeddi yn barod nol ym mis Mawrth o dan Kirsty Williams y cyn-weinidog Addysg.

Mynegwyd barn gan rai Penaethiaid fod miliwn i'w wario mewn tymor yn sialens a bod y terfyn amser sydd ynghlwm a rhai grantiau yn gallu bod yn anodd.

Cwestiynwyd pam fod lleihad yn y Grant Gwella Addysg. Adroddodd y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion fod hyn o ganlyniad i'r setliad gan Lywodraeth Cymru a bod llai o arian wedi ein cyrraedd.

PENDERFYNWYD derbyn yr wybodaeth.

10. DYRANIAD CYNNAL TIROEDD YSGOLION

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi ei fod yn gofyn am gymeradwyaeth i gychwyn ymgynghoriad gydag ysgolion ar y bwriad i newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23. Eglurwyd yn ôl yn 2018 fod y Fforwm wedi trafod eitem ar y Dull Dyrannu Cyllid Cynnal Tiroedd fod yn edrych ar sail anghenion y safle yn hytrach na' sail hanesyddol. Nid oedd y Fforwm yn yr amser honno yn

anghytuno mewn egwyddor i'r newid ond amlygwyd yr angen i ragrybuddio ysgolion os yn cael llai o arian.

Amlygwyd y ddau fodel dyrannu posib gan amlygu fod yr atodiad dangos yr effaith fesul ysgol o ddefnyddio'r ddau fodel mewn cymhariaeth â dyraniad cyllid cynnal tiroedd. Mynegwyd y bydd angen mynd i ymgynghoriaeth gyda'r ysgolion ac yna dod yn ôl i'r Fforwm gyda dadansoddiad cyn gwneud y penderfyniad.

Mynegwyd pryderon os yw'r arian fydd yn cael ei gynnig yn ddigonol i dalu am y lefel gwasanaeth. Eglurwyd y bydd yr arian sydd ar gael yn cael ei fesur natur y safle.

PENDERFYNWYD cymeradwyo Adran Addysg i fynd i ymgynghoriaeth gydag ysgolion ar y bwriad i newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23.

11. STRATEGETH DDIGIDOL YSGOLION

Eglurwyd y bydd trafodaeth gyda'r opsiynau a costau adnewyddu yn cael ei drafod yn y Grŵp Strategol. Pwysleisiwyd y bydd amserlen yn cael ei gynnig i sicrhau fod pob ysgol yn cael digon o amser cyn ymrwymo.

12. DIWEDDARIAD GWEITHGOR CYLLID ADY

Cyflwynwyd er gwybodaeth - adroddiad yn rhoi diweddariad ar y Gweithgor Cyllid ADY gan y Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad.

Nodwyd fod y gweithgor wedi ystyried 7 o fodelau ar gyfer ariannu ac mai model rhif 7 oedd yn cael ei ffafrio. Serch hyn nodwyd fod gwaith pellach angen ei wneud ar y model yma i edrych ar rai elfennau megis hyblygrwydd. Adroddwyd y bydd rhagor o waith yn cael ei wneud ar fodel 7 hyd at fis Medi a gobeithir gallu cynnig model terfynol ar gyfer y Fforwm Cyllideb Ysgolion nesaf yn yr Hydref. Y bwriad yw dechrau gweithredu ym mis Medi 2022 neu Ebrill 2023.

Cadarnhawyd y bydd angen cysondeb defnydd PLASC ar draws y Sir. Mynegodd rai o'r Pennaethiaid eu diolch gan nodi eu bod yn croesawu cysondeb PLASC ar draws pob Ysgol; roedd cydnabyddiaeth fod hyn ddim yn hawdd a byddai yn braf cael mwy o wybodaeth ar gynnydd yn y dyfodol.

Nododd y Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad fod bwriad i ddiweddarau Fforymau Pennaethiaid a bydd ymgynghori pellach efo grwpiau Strategol. Cytunwyd i geisio trafod efo Fforymau Pennaethiaid cyn y cyfarfod Fforwm Cyllideb nesaf.

PENDERFYNWYD derbyn yr wybodaeth ac i dderbyn diweddariad pellach yn y cyfarfod nesaf.

13. CYFUNDREFN ADDYSG DROCHI TUAG AT 2032 A THU HWNT

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod sefyllfa Addysg Drochi bellach yn gwbl wahanol i'r sefyllfa a welwyd 3 blynedd yn ôl. Eglurwyd fod addysg drochi wedi bod yn greiddiol i

bolisi iaith addysg Gwynedd ac fod yr adran wedi bod yn llunio gweledigaeth newydd i addysg drochi a fydd yn adeiladu ar gryfderau a llwyddiannau'r Canolfannau iaith.

Eglurwyd fod sefyllfa Gwynedd yn unigryw gan fod y canolfannau iaith wedi bod yn eu lle ers er 1980au. Pwysleisiwyd fod Estyn wedi comisiynu adroddiad i edrych ar llwyddiannau a cefnogaeth dros gyfnod y panedmig ac fod gwaith ac addasrwydd y canolfannau iaith i'w glodfori. Eglurwyd fod y canolfannau wedi ail bwrpasu a drwy wneud hyn wedi cyrraedd mwy o blant ac wedi ehangu ar y gwasanaeth.

O ganlyniad i hyn mae'r cynlluniau yn adeiladu ar y gwaith yma i sicrhau fod y canolfan yn mynd yn fwy o ran o ysgolion ac nid yn unedau ar ben eu hunain. Eglurwyd fod y cynlluniau newydd yn edrych ar agor dwy ganolfan ychwanegol yn Tywyn ac ym Mangor. Mynegwyd mai dim ond arian cyfalaf yn unig fydd ar gyfer y canolfannau yma ac y bydd angen edrych ar yr ariannu refeniu. Pwysleisiwyd nad oes manylder eto gan ei bod yn ddibynnol ar gefnogaeth y Cabinet.

Mynegwyd fod yr adran yn bwriadu ariannu'r elfen refeniu drwy 3 ffynhonnell gwahanol – grant GGA, Ysgolion ac yr Adran Addysg. Eglurwyd nad yw'r arian GGA ar ben ei hun yn ddigonol i gyllido'r ddarpariaeth yn llawn. Ychwanegwyd fod yr adran yn bwriadu gofyn i'r ysgolion am gyfraniad bych a fydd yn fodd o sicrhau cyd-berchnogaeth. Eglurwyd mai angen penderfyniad fod y Fforwm yn cytuno mewn egwyddor oedd yr adran.

Croesawyd yr adroddiad ond amlwgwyd fod gofyn i ysgolion roi cyfraniad i gynlluniau eraill megis y Strategaeth Ddigidol ac ADY yn ogystal.

Nodwyd fod y cynllun yn un cyffroes ac fod egwyddorion y cynllun i'w groesawu. Amlwgwyd pryderon a holwyd os oedd modd i ysgolion dynnu allan o'r cyfraniad ariannol gan y buasai yn gallu achosi risgiau mawr i'r cynllun. Nodwyd nad oedd modd ac fod y cyfraniad hwn yn amlyu y gwaith partneriaeth rhwng yr ysgol a'r canolfannau. Amlwgwyd yr angen i drafod gyda cyrff llywodraethol yn ogystal er mwyn cael y cyfle euraidd i bwysleisio yr angen i gyd berchnogi.

PENDERFYNWYD i gefnogi mewn egwyddor.

14. RHAGLEN WAITH A DYDDIADAU CYFARFODYDD BLWYDDYN ACADEMAIDD 2021/22

Nododd y Cadeirydd fod rhai cyfarfodydd wedi cael eu gohirio yn y gorffennol oherwydd nad oedd eitemau i'w trafod. Bydd y cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ym mis Medi.

Awgrymwyd edrych ar y beth fydd angen ei wneud am y flwyddyn academaidd nesaf a rhoi rhaglen at ei gilydd ar sail hynny. Cytunwyd i'r Cadeirydd gysylltu efo'r Cyfrifydd Grŵp Ysgolion er mwyn cynnal trafodaethau pellach.

Nodwyd hefyd i roi cais am awgrymiadau gan grwpiau Penaethiaid; cytunwyd i'r Cadeirydd godi'r mater hyn.

Nododd Llywodraethwr Ysgol Dyffryn Ogwen fod rhai eitemau parhaus i'w weld o fod wedi edrych ar raglenni blaenorol:

- Mis Tachwedd – Grantiau Ysgolion am y flwyddyn i ddod
Setliad draftt
Rhagolygon Cyllideb Ysgolion

- Mis Chwefror-Ebrill – Cyllideb y Cyngor
Cytundebau Lefel Gwasanaeth
- Mis Mehefin – Balansau Terfynol Ysgolion

Nododd ar wahân i'r 6 eitem sefydlog yma nid oedd patrwm arall i'w weld.
Nododd y Cadeirydd y bydd sylw yn cael ei roi i'r uchod wrth gynllunio rhaglenni.
Gwnaethpwyd sylw gan y Pennaeth Cyllid fod yr uchod yn gywir ond o ganlyniad i'r Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr y bydd hi'n agosach i'r Nadolig ar y setliad drafft yn cael ei gyhoeddi flwyddyn yma.

PENDERFYNWYD i'r Cadeirydd a'r Cyfrifydd Grŵp Ysgolion gynnal sgwrs am ddyddiadau pellach a rhoi rhaglen at ei gilydd.

Dechreuodd y cyfarfod am 3.30 y.h. a daeth i ben am 4.50 y.h.

Reserves held by schools in Wales at 31 March 2021

4 November 2021
SFR 343/2021

Main points

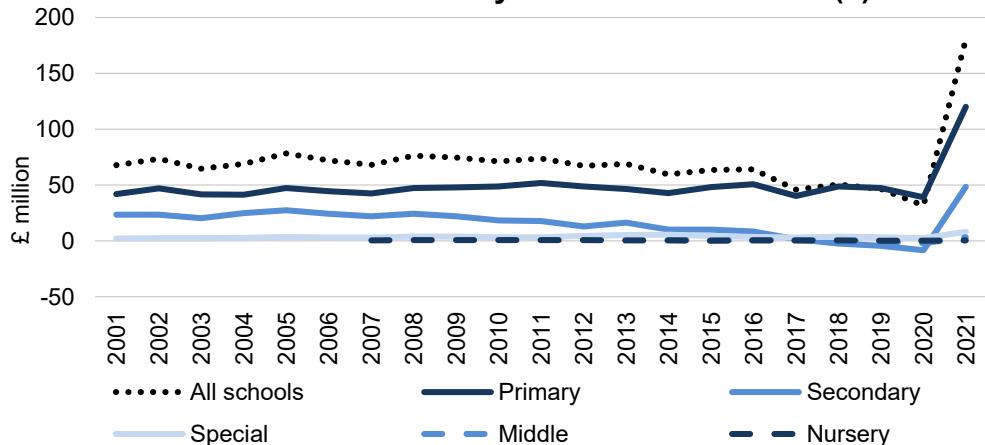
- The overall level of reserves held by schools in Wales was £181 million at 31 March 2021, the equivalent of £393 per pupil. The overall level of reserves increased by £149 million compared with the previous year. Reserves in primary schools accounted for £120 million.
- During 2020-21 school reserves increased significantly due to the effect of the Covid-19 pandemic and extra core funding announced late in the financial year. Schools have continued to receive their normal core funding plus additional Covid-19 funding whilst having reduced expenditure on elements such as supply teachers, staff training, examinations, educational materials and utility bills due to various periods of school closure during the year.
- Primary schools reserves increased by £81 million in the latest year and secondary school reserves increased by £57 million.
- Ceredigion had the highest level of reserves per pupil at £666 while Powys had the lowest with £189 per pupil.
- 56 primary, 32 secondary, 3 special, 1 nursery and 5 middle schools in Wales had negative reserves totalling £17 million. The remaining 1,385 schools had positive reserves, 616 of which had reserves in excess of 10% of their total delegated expenditure.

About this release

This statistical release provides an analysis of financial reserves held by schools in Wales for the financial years 2019-20 and 2020-21. Reserves are sums of money that schools carry forward from one year to the next. They arise from underspends and overspends against school allocations over time.

Additional information showing levels of school reserves by individual school is available on [StatsWales](#).

Chart 1: Reserves held by schools at 31 March (a)

(a) Nursery schools are shown from 2007 and middle schools from 2014 onwards.

In this release

Levels and per pupil	2
Year on year change	3
By sector	7
Glossary	8

Table 1 provides an analysis of the reserves position at 31 March 2021 and the delegated schools expenditure during the 2020-21 financial year. Ceredigion recorded the highest level of overall reserves per pupil (£666) while Powys recorded the lowest level (£189). Schools within each local authority can have positive or negative reserves and this is shown in more detail in tables 6 and 7.

Table 1 - Delegated schools expenditure, level of school reserves and reserves per pupil

Authority	2020-21		Level of school reserves at 31 March 2021						Total reserves per pupil (£) (a)	
	Delegated school expenditure (£ million)	Delegated school expenditure per pupil (£) (a)	Delegated school			Total reserves (£ million)	Positive reserves per pupil (£) (a)	Negative reserves per pupil (£) (a)		
			Positive reserves (£ million)	Negative reserves (£ million)	Total reserves (£ million)					
Isle of Anglesey	53.5	5,630	4.3	-0.3	4.0	457	-34	422		
Gwynedd	98.2	5,937	10.8	-0.0	10.8	650	-0	650		
Conwy	90.9	5,921	6.2	-0.3	5.9	407	-21	386		
Denbighshire	88.5	5,679	7.3	-1.7	5.7	470	-106	364		
Flintshire	122.2	5,422	8.8	-1.9	6.9	392	-86	306		
Wrexham	105.5	5,658	9.9	-0.3	9.7	534	-16	518		
Powys	93.6	5,524	6.9	-3.7	3.2	407	-218	189		
Ceredigion	53.9	5,660	6.3	0.0	6.3	666	0	666		
Pembrokeshire	94.4	5,550	6.5	-0.0	6.5	382	-1	381		
Carmarthenshire	149.4	5,392	11.0	-3.8	7.3	398	-136	262		
Swansea	194.5	5,655	20.8	0.0	20.8	604	0	604		
Neath Port Talbot	96.8	4,716	8.3	-1.1	7.2	404	-53	352		
Bridgend	130.4	5,622	8.6	-0.1	8.5	372	-6	366		
Vale of Glamorgan	118.6	5,281	6.4	-0.1	6.3	285	-4	281		
Cardiff	320.9	5,879	21.9	-0.8	21.1	400	-14	387		
Rhondda Cynon Taf	201.6	5,201	12.6	-0.6	12.0	326	-16	310		
Merthyr Tydfil	51.8	5,766	4.3	0.0	4.3	475	0	475		
Caerphilly	149.1	5,515	11.6	-0.3	11.3	429	-9	419		
Blaenau Gwent	55.6	6,126	4.0	-0.3	3.7	441	-36	405		
Torfaen	78.3	5,635	6.2	0.0	6.2	447	0	447		
Monmouthshire	58.5	5,126	3.6	-0.2	3.4	313	-15	297		
Newport	138.8	5,301	10.9	-1.4	9.6	417	-52	365		
Wales	2,545.0	5,534	197.4	-16.8	180.6	429	-37	393		
Lowest		4,716	3.6	-3.8	3.2	285	-218	189		
Highest		6,126	21.9	0.0	21.1	666	0	666		

Source: Section 52 Outturn forms

(a) Calculated using provisional data. Full-time equivalent pupil numbers are calculated from the Pupil Level Annual School Census 2021. They are based on numbers at April 2021 so will not reflect changes throughout the year.

Chart 2: Level of reserves per pupil at 31 March 2021

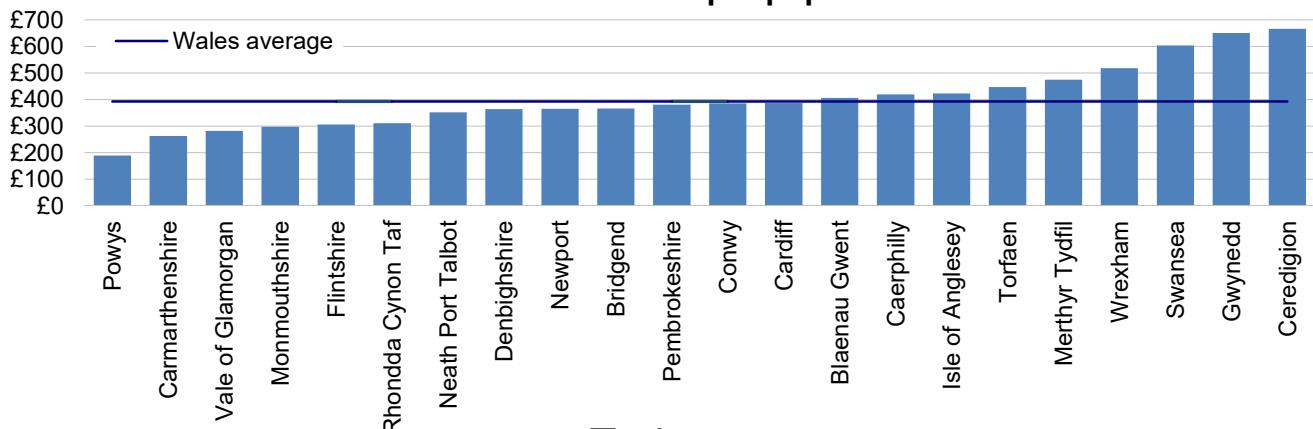

Table 2 shows the annual changes in school reserves. Compared to the previous year, the overall level of positive reserves increased by £127.6 million and the level of negative reserves increased by £21.2 million. These figures combine to show an increase of £148.8 million in total reserves.

Table 2 - Year on year changes in school reserves

£ million

Per cent

Authority	Level of school reserves at 31 March										School reserves as a percentage of delegated school expenditure at 31 March		
	Positive			Negative			Total			Total		Percentage point change	
	2020	2021	Change	2020	2021	Change	2020	2021	Change	2020	2021		
Isle of Anglesey	1.4	4.3	2.9	-1.2	-0.3	0.9	0.2	4.0	3.8	0.4	7.5	7.1	
Gwynedd	4.5	10.8	6.3	-0.1	-0.0	0.1	4.3	10.8	6.4	4.7	10.9	6.3	
Conwy	2.6	6.2	3.7	-0.8	-0.3	0.4	1.8	5.9	4.1	2.1	6.5	4.4	
Denbighshire	1.9	7.3	5.5	-3.3	-1.7	1.6	-1.4	5.7	7.1	-1.7	6.4	8.1	
Flintshire	2.7	8.8	6.2	-2.5	-1.9	0.6	0.1	6.9	6.8	0.1	5.6	5.6	
Wrexham	3.3	9.9	6.7	-1.2	-0.3	0.9	2.1	9.7	7.5	2.1	9.2	7.0	
Powys	3.9	6.9	3.0	-4.9	-3.7	1.2	-0.9	3.2	4.1	-1.0	3.4	4.5	
Ceredigion	2.7	6.3	3.6	-0.1	0.0	0.1	2.7	6.3	3.7	5.2	11.8	6.6	
Pembrokeshire	2.4	6.5	4.1	-0.3	-0.0	0.3	2.1	6.5	4.4	2.3	6.9	4.5	
Carmarthenshire	3.7	11.0	7.3	-5.7	-3.8	1.9	-2.0	7.3	9.3	-1.4	4.9	6.3	
Swansea	7.9	20.8	12.9	-0.2	0.0	0.2	7.7	20.8	13.1	4.4	10.7	6.3	
Neath Port Talbot	2.3	8.3	6.0	-2.9	-1.1	1.8	-0.6	7.2	7.8	-0.7	7.5	8.1	
Bridgend	2.0	8.6	6.7	-1.9	-0.1	1.7	0.1	8.5	8.4	0.1	6.5	6.4	
Vale of Glamorgan	1.4	6.4	5.0	-0.6	-0.1	0.5	0.8	6.3	5.5	0.8	5.3	4.6	
Cardiff	7.4	21.9	14.5	-1.5	-0.8	0.8	5.8	21.1	15.3	1.9	6.6	4.7	
Rhondda Cynon Taf	5.3	12.6	7.3	-2.9	-0.6	2.3	2.4	12.0	9.6	1.2	6.0	4.7	
Merthyr Tydfil	1.6	4.3	2.7	-0.0	0.0	0.0	1.5	4.3	2.7	3.2	8.2	5.1	
Caerphilly	3.6	11.6	8.0	-2.3	-0.3	2.1	1.3	11.3	10.1	0.9	7.6	6.7	
Blaenau Gwent	2.3	4.0	1.7	-0.9	-0.3	0.6	1.3	3.7	2.4	2.5	6.6	4.1	
Torfaen	2.0	6.2	4.2	-0.3	0.0	0.3	1.7	6.2	4.5	2.3	7.9	5.6	
Monmouthshire	1.1	3.6	2.5	-1.5	-0.2	1.3	-0.4	3.4	3.8	-0.7	5.8	6.5	
Newport	4.0	10.9	6.9	-2.9	-1.4	1.5	1.1	9.6	8.4	0.9	6.9	6.0	
Wales	69.8	197.4	127.6	-38.0	-16.8	21.2	31.7	180.6	148.8	1.3	7.1	5.8	
Lowest										-1.7	3.4		
Highest										5.2	11.8		

Source: Section 52 Outturn forms

Table 3 shows the number of schools in Wales with reserves as a percentage of delegated schools expenditure at 31 March 2021 broken down by school sector. The table groups schools according to whether the level of reserves is negative (i.e. a deficit), under 5%, between 5% and 10%, or over 10% of their delegated school expenditure. 56 primary and 32 secondary schools had negative reserves at 31 March 2021. 563 primary and 31 secondary schools had reserves of over 10% of their expenditure.

Table 3 - Number of schools with reserves as a percentage of delegated schools expenditure

Sector	number				
	Negative	Less than 5%	Between 5% and 10%	Over 10%	All schools
Nursery	1	0		2	6
Primary	56	144	463	563	1,226
Middle	5	9	5	4	23
Secondary	32	45	75	31	183
Special	3	8	18	12	41
Total	97	206	563	616	1,482

Source: Section 52 Outturn forms

Table 4 shows the total value of reserves as a percentage of delegated schools expenditure. The total deficit for primary schools with negative reserves was £3 million and £11 million for secondary schools. Reserves in schools with over 10% of their delegated expenditure amounted to £74 million for primary and £20 million for secondary schools.

Table 4 - Level of school reserves as a percentage of delegated schools expenditure

Sector	£ million				
	Negative	Less than 5%	Between 5% and 10%	Over 10%	All schools
Nursery	-0.1	0.0	0.1	0.6	0.6
Primary	-2.9	5.6	43.4	73.9	120.0
Middle	-1.4	1.0	2.0	1.8	3.5
Secondary	-11.4	10.1	30.0	19.7	48.4
Special	-1.1	0.8	4.7	3.7	8.1
Total	-16.8	17.6	80.1	99.7	180.6

Source: Section 52 Outturn forms

Table 5 and Chart 3 show the proportion of schools with reserves as a percentage of delegated schools expenditure. Primary schools are less likely to have negative reserves than all other sectors.

Table 5 - Proportion of schools across each sector with reserves as a percentage of delegated schools expenditure

Sector	per cent				Percentage point change over previous year			
	Negative	Less than 5%	Between 5% and 10%	Over 10%	Negative	Less than 5%	Between 5% and 10%	Over 10%
Nursery	11	0	22	67	0	-22	-22	45
Primary	5	12	38	46	-12	-34	12	35
Middle	22	39	22	17	-42	21	8	12
Secondary	17	25	41	17	-26	-20	31	14
Special	7	20	44	29	-13	-29	12	29
Total	7	14	38	42	-15	-31	14	32

Source: Section 52 Outturn forms

Table 6 shows the proportion of schools whose level of reserves is negative (i.e. a deficit), under 5%, between 5% and 10%, or greater than 10% of their delegated schools expenditure. Carmarthenshire had the highest proportion of schools with negative reserves (25%). Ceredigion had the highest proportion of schools (81%) with reserves of over 10%.

Table 6 - Proportion of all schools across each local authority with reserves as a percentage of delegated schools expenditure

	per cent			
	Less Negative	Between than 5%	5% and 10%	Over 10%
Isle of Anglesey	7	9	35	50
Gwynedd	2	4	27	67
Conwy	2	17	42	40
Denbighshire	15	6	24	56
Flintshire	6	17	40	36
Wrexham	4	1	47	47
Powys	15	9	25	51
Ceredigion	0	0	19	81
Pembrokeshire	3	18	46	33
Carmarthenshire	25	18	22	35
Swansea	0	5	37	58
Neath Port Talbot	16	10	26	48
Bridgend	7	27	42	24
Vale of Glamorgan	4	31	45	20
Cardiff	2	19	58	21
Rhondda Cynon Taf	4	18	49	30
Merthyr Tydfil	0	11	59	30
Caerphilly	2	19	34	45
Blaenau Gwent	4	16	36	44
Torfaen	0	9	78	13
Monmouthshire	6	31	26	37
Newport	7	11	34	48
Wales	7	14	38	42
Lowest	0	0	19	13
Highest	25	31	78	81

Source: Section 52 Outturn forms

Chart 3: Proportion of schools with reserves as a percentage of delegated schools expenditure

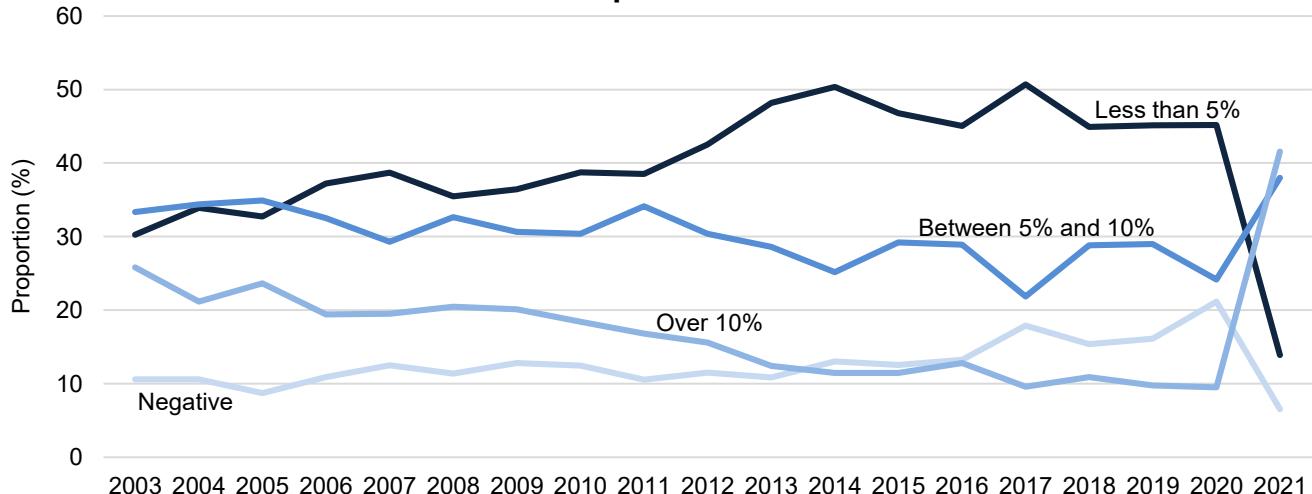

Chart 4: School reserves as a percentage of delegated schools expenditure

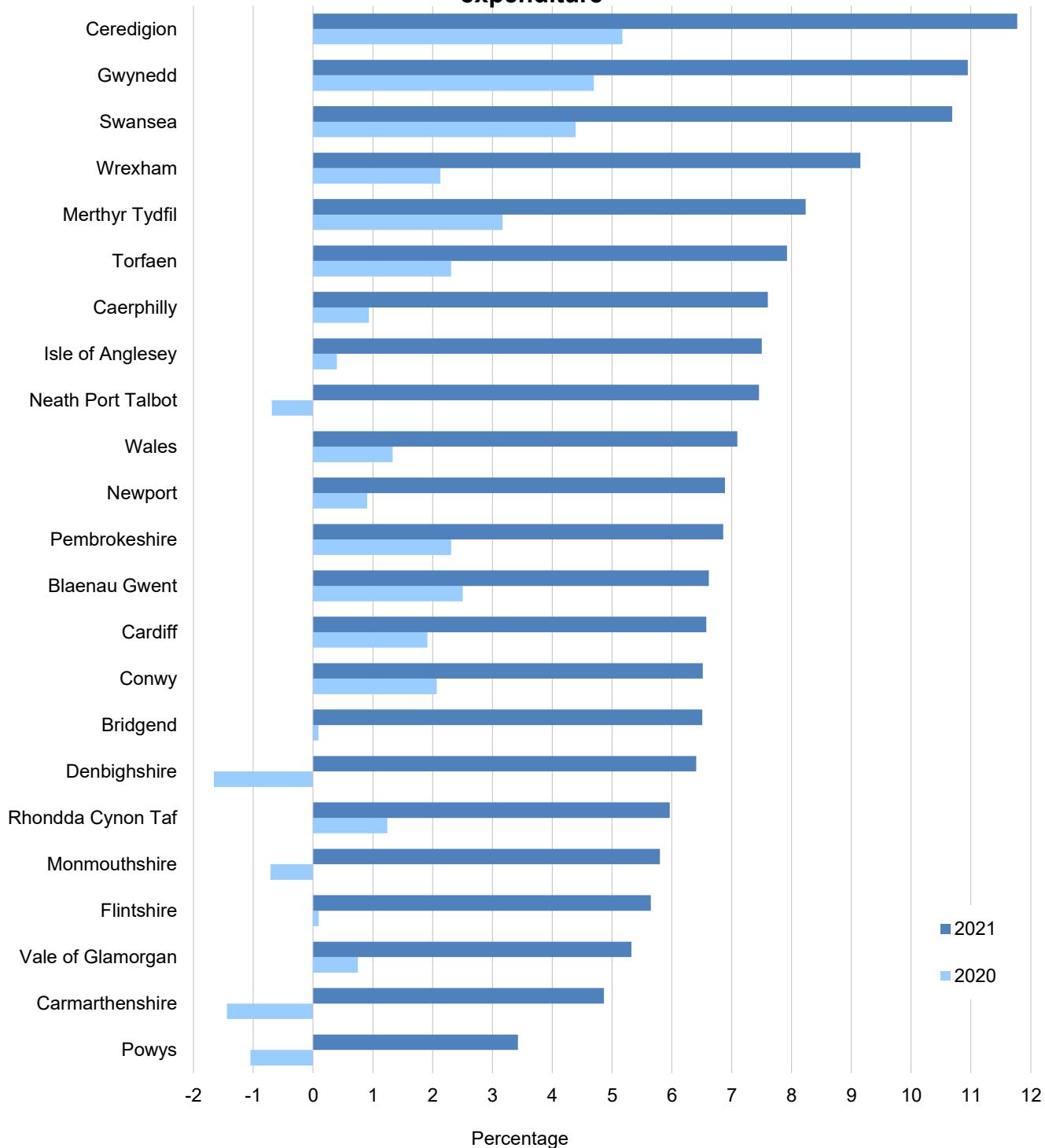

Table 7 shows the level of school reserves by local authority and school sector. The overall level of reserves were £120.0 million in primary schools and £48.4 million in secondary schools.

Table 7 - Level of school reserves at 31 March 2021, by school sector

Authority	£ million															
	Nursery			Primary			Middle			Secondary			Special			Overall
Positive	Negative	Total	Positive	Negative	Total	Positive	Negative	Total	Positive	Negative	Total	Positive	Negative	Total	Total	
Isle of Anglesey	.	.	3.1	-0.0	3.1	.	.	.	1.2	-0.2	1.0	.	-0.1	-0.1	4.0	
Gwynedd	.	.	5.8	-0.0	5.8	0.7	.	0.7	3.8	.	3.8	0.4	.	0.4	10.8	
Conwy	.	.	4.5	.	4.5	.	.	.	1.2	-0.3	0.9	0.5	.	0.5	5.9	
Denbighshire	.	.	4.6	-0.1	4.5	.	-0.7	-0.7	2.2	-0.8	1.3	0.6	.	0.6	5.7	
Flintshire	.	.	6.1	-0.0	6.0	.	.	.	2.4	-1.9	0.5	0.4	.	0.4	6.9	
Wrexham	0.1	.	0.1	6.6	-0.0	6.5	.	.	3.0	-0.3	2.7	0.3	.	0.3	9.7	
Powys	.	.	5.1	-0.2	5.0	0.3	-0.0	0.3	0.9	-3.4	-2.4	0.5	-0.2	0.3	3.2	
Ceredigion	.	.	3.0	.	3.0	1.4	.	1.4	1.9	.	1.9	.	.	.	6.3	
Pembrokeshire	.	.	4.2	-0.0	4.2	0.1	.	0.1	2.1	.	2.1	0.1	.	0.1	6.5	
Carmarthenshire	0.1	.	0.1	5.6	-1.4	4.2	.	.	5.0	-1.5	3.5	0.3	-0.9	-0.6	7.3	
Swansea	.	.	12.0	.	12.0	.	.	.	8.5	.	8.5	0.3	.	0.3	20.8	
Neath Port Talbot	.	.	5.1	-0.7	4.4	0.8	-0.4	0.4	2.1	-0.0	2.0	0.4	.	0.4	7.2	
Bridgend	.	.	4.7	-0.1	4.6	.	.	.	3.0	.	3.0	1.0	.	1.0	8.5	
Vale of Glamorgan	0.1	.	0.1	3.8	-0.1	3.7	0.2	.	2.0	.	2.0	0.3	.	0.3	6.3	
Cardiff	0.3	.	0.3	12.6	.	12.6	.	.	7.6	-0.8	6.9	1.3	.	1.3	21.1	
Rhondda Cynon Taf	.	.	7.6	.	7.6	1.1	.	1.1	3.1	-0.6	2.5	0.8	.	0.8	12.0	
Merthyr Tydfil	.	.	2.7	.	2.7	.	.	.	1.3	.	1.3	0.3	.	0.3	4.3	
Caerphilly	.	.	8.3	-0.1	8.3	0.1	.	0.1	2.5	-0.2	2.3	0.7	.	0.7	11.3	
Blaenau Gwent	.	.	2.7	.	2.7	0.1	-0.3	-0.3	0.8	.	0.8	0.4	.	0.4	3.7	
Torfaen	.	.	3.2	.	3.2	.	.	.	2.5	.	2.5	0.5	.	0.5	6.2	
Monmouthshire	.	.	2.9	-0.1	2.8	.	.	.	0.6	-0.1	0.6	0.0	.	.	3.4	
Newport	0.0	-0.1	-0.1	8.5	.	8.5	.	.	2.1	-1.3	0.9	0.2	.	0.2	9.6	
Wales	0.7	-0.1	0.6	122.9	-2.9	120.0	4.8	-1.4	3.5	59.8	-11.4	48.4	9.1	-1.1	8.1	180.6

Source: Section 52 Outturn forms

not applicable

Glossary

Definitions

Reserves are sums of money that schools carry forward from one year to the next. They arise from underspends and overspends against school allocations over time.

Delegated school expenditure is actual education spending that is purely delegated or devolved by local authorities to schools and does not include any money held centrally by the local authority and spent on behalf of schools.

Background

Schools are responsible for managing their own finances. The level of reserves held by an individual school at any point in time will depend on a number of factors. These will include the timing of receipt of income and of payments, the level of contingency fund the school governing body considers appropriate and the particular plans each school has for expenditure.

School Closures due to Covid-19

On Wednesday 18 March 2020 it was announced that all educational establishments in Wales would close at the latest on Friday 20 March 2020. The exception was provision for children of critical workers and vulnerable children due to the ongoing coronavirus pandemic. Since then schools in Wales have opened or closed a number of times for all other pupils.

[Timeline of school closures during the coronavirus \(COVID-19\) pandemic, March 2020 to April 2021 | GOV.WALES](#)

Pupil numbers

The most recent data in this report relates to the situation as at April 2021. The Pupil Level Annual School Census (PLASC) would usually take place in January. However, school closures between December 2020 and March 2021 due to the coronavirus (COVID-19) pandemic meant that the census date was delayed to 20 April 2021.

Key quality information

Official Statistics are produced to high professional standards set out in the Code of Practice for Official Statistics. They undergo regular quality assurance reviews to ensure that they meet customer needs. They are produced free from any political reference.

This section provides a summary of information on this output against six dimensions of quality: Relevance, Accuracy, Timeliness and Punctuality, Accessibility and Clarity, Coherence, and Comparability.

Relevance

The statistics are important and have a number of uses, for example: advice to Ministers; local government finance revenue settlement calculations; unitary authority comparisons and benchmarking; expenditure in Wales compared to other countries; informing the debate in the Senedd Cymru/Welsh Parliament and beyond; assisting in research in public expenditure issues; economic analysis.

Accuracy

The main source of information about local education authority expenditure is the Section 52 outturn (S52) return required under Section 52 of the [Schools Standards and Framework Act 1998](#), provided by local authorities. Data has been collated in this way from 2001. Prior to this, the data was not aggregated centrally to provide a Wales position. The latest returns relate to the final accounts for the financial year.

Local authorities in the United Kingdom are required to keep their accounts in accordance with ‘proper practices’. [SeRCOP](#) (previously BVACOP) establishes ‘proper practice’ with regard to consistent financial reporting below the Statement of Accounts level. [SeRCOP](#) is reviewed continuously and is normally updated annually.

The data that is collected adhere to these recognised professional standards. Specifically, the finance data is required under legislation and also must adhere to CIPFA accounting procedures. However, [further guidelines](#) are also issued on the interpretation of these standards to ensure consistency across authorities.

We collect 100% of returns from all twenty-two county councils. The collection is a 100% survey and as such no estimation of the figures is calculated, and hence there is no sampling error. The survey itself has built-in rigorous validation and historical data to aid the users complete the data collection accurately.

Local authorities extract the data from their accounting systems in order to complete the data collection exercise. Each authority has a nominated contact whose responsibility it is to ensure that the data is correct before submission. All further validation and verification checks are then carried out by the same contact.

Once we receive the data, it goes through further comprehensive validation and verification checks, for example:

- spend per head by local authority;
- arithmetic consistency checks;
- cross checks with other relevant data collections;
- thorough tolerance checks;
- outturn comparison with budgets;
- cross checks with data from other government departments;
- verification that data outside of tolerances are correct.

In tables where figures have been rounded to the nearest final digit there may be an apparent discrepancy between the sum of the constituent items and the total as shown.

Timeliness and punctuality

The data collection is carried out over the summer. The data is normally published in October, this allows time to collect, collate and validate the data.

In 2020, local authorities were given deadline extensions due to the Covid-19 pandemic and data was received throughout the year up until publication.

All outputs adhere to the Code of Practice by pre-announcing the date of publication through the [upcoming calendar](#) web pages.

Accessibility and clarity

Welsh local government finance statistics are published in an accessible, orderly, pre-announced manner on the Welsh Government website at 9:30am on the day of publication. Simultaneously the releases are also published on the National Statistics Publication Hub. All releases are available to download for free.

More detailed data are also available at the same time on the StatsWales website and this can be manipulated online or downloaded into spreadsheets for use offline.

We aim to use Plain English in our outputs and all outputs adhere to the Welsh Government accessibility policy. Furthermore, all our headlines are published in Welsh and English.

We regularly peer review our outputs.

Comparability and coherence

Adhering to the professional code (CIPFA's SeRCOP) has meant that changes over time have been minimal. Where there have been time series which are not comparable from the start of the time series to the end this will be shown clearly in the outputs. Where advance warning is known of future changes these will be pre-announced in accordance with Welsh Government arrangements.

The existence of a professional code and our adherence to it provides assurance that the data are consistent across domains, such as local authorities.

Statistics on education expenditure are also published in both [England](#) and [Scotland](#).

Impact of COVID-19

The data collection period for this release ran from mid-May and had a deadline in August. Due to the COVID-19 pandemic, data was received throughout the year up until publication.

National Statistics status

The [United Kingdom Statistics Authority](#) has designated these statistics as National Statistics, in accordance with the Statistics and Registration Service Act 2007 and signifying compliance with the [Code of Practice for Statistics](#).

National Statistics status means that official statistics meet the highest standards of trustworthiness, quality and public value.

All official statistics should comply with all aspects of the Code of Practice for Statistics. They are awarded National Statistics status following an assessment by the UK Statistics Authority's regulatory arm. The Authority considers whether the statistics meet the highest standards of Code compliance, including the value they add to public decisions and debate.

It is Welsh Government's responsibility to maintain compliance with the standards expected of National Statistics. If we become concerned about whether these statistics are still meeting the

appropriate standards, we will discuss any concerns with the Authority promptly. National Statistics status can be removed at any point when the highest standards are not maintained, and reinstated when standards are restored.

The continued designation of these statistics as National Statistics was confirmed in March 2019 following a [compliance check by the Office for Statistics Regulation](#). These statistics last underwent a [full assessment against the Code of Practice](#) in 2011.

Since the latest review by the Office for Statistics Regulation, we have continued to comply with the Code of Practice for Statistics, and have made the following improvements:

- Added extra information on the validation checks that are performed on the data;
- Explained the role of CIPFA's code of practice in local authority accounting;
- Included a link to the guidance document that accompanies the data collection.

Well-being of Future Generations Act (WFG)

The Well-being of Future Generations Act 2015 is about improving the social, economic, environmental and cultural well-being of Wales. The Act puts in place seven well-being goals for Wales. These are for a more equal, prosperous, resilient, healthier and globally responsible Wales, with cohesive communities and a vibrant culture and thriving Welsh language. Under section (10)(1) of the Act, the Welsh Ministers must (a) publish indicators ("national indicators") that must be applied for the purpose of measuring progress towards the achievement of the Well-being goals, and (b) lay a copy of the national indicators before the Senedd Cymru. The 46 national indicators were laid in March 2016.

Information on the indicators, along with narratives for each of the well-being goals and associated technical information is available in the [Well-being of Wales report](#).

Further information on the [Well-being of Future Generations \(Wales\) Act 2015](#).

The statistics included in this release could also provide supporting narrative to the national indicators and be used by public services boards in relation to their local well-being assessments and local well-being plans.

Next update

November 2022 - Statistical first release and StatsWales update for 2021-22 outturn.

Further details

The document is available at: <https://gov.wales/reserves-held-schools>

Further data is available on our StatsWales website:

[StatsWales: Delegated School Outturn](#)

We want your feedback

We welcome any feedback on any aspect of these statistics which can be provided by email to
stats.finance@gov.wales

Open Government Licence

All content is available under the [Open Government Licence v3.0](#), except where otherwise stated.

Eitem 6

Cyfarfod	Fforwm Cyllideb Ysgolion
Dyddiad	7 Chwefror 2022
Teitl	Rôl a Chyfansoddiad y Fforwm
Awdur	Siôn Huws – Rheolwr Priodoldeb ac Etholiadau
Pwrpas	Cyflwyno er gwybodaeth

Cefndir

1. Yn 2003 daeth yn ofynnol i bob awdurdod lleol yng Nghymru sefydlu fforwm cyllid ysgolion, yn unol â gofynion Rheoliadau Fforymau Ysgolion (Cymru) 2003.
2. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Ganllawiau ar gyfer sefydlu'r fforymau yn 2003 ('*Canllawiau ynghylch sefydlu Fforymau Ysgolion yng Nghymru*'). Yn 2011, yn dilyn adolygiad annibynnol o effeithiolrwydd fforymau ysgolion yng Nghymru, cyhoeddwyd '*Canllawiau Arferion Gorau ar gyfer Fforymau Ysgolion yng Nghymru*' (copi wedi ei atodi).

Aelodaeth y Fforwm

3. Mae'r rheoliadau yn darparu bod rhaid cael o leiaf 15 aelod. Rhennir yr aelodaeth i ddau gategori:
 - (1) Rhaid i'r awdurdod benodi '*aelodau o'r ysgol*', h.y. aelodau wedi eu hethol i gynrychioli cyrff llywodraethu neu benaethiaid yr ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod. Rhaid i'r awdurdod wneud trefniadau i sicrhau bod aelodau'r ysgol yn cynrychioli ysgolion cynradd ac ysgolion uwchradd yn gymesur a bod pob categori o ysgol o fewn yr awdurdod yn cael ei gynrychioli. Rhaid i'r awdurdod geisio sicrhau hefyd, i'r graddau y mae hynny'n ymarferol, fod o leiaf un aelod o'r ysgol yn rhiant-llywodraethwr.
 - (2) Gall yr awdurdod hefyd benderfynu penodi '*aelodau o'r tu allan i'r ysgolion*'. Ni all mwy na 25% o aelodau'r fforwm fod yn bobl nad ydynt yn aelodau o'r ysgol, ac mae hyn yn cynnwys cynrychiolwyr o'r awdurdod ei hun, petai'r awdurdod yn penderfynu cael cynrychiolwyr ar y fforwm.
4. Wrth benodi aelodau o'r tu allan i'r ysgolion rhaid i'r awdurdod, os yw o'r farn y byddai'n briodol, ofyn am enwebiadau —
 - (a) gan Fwrdd Addysg Esgobaethol unrhyw esgobaeth yr Eglwys yng Nghymru y mae unrhyw ran ohoni yn ardal yr awdurdod perthnasol;
 - (b) gan esgob unrhyw esgobaeth yr Eglwys Gatholig Rufeinig y mae unrhyw ran ohoni yn ardal yr awdurdod perthnasol; ac
 - (c) gan undebau athrawon ac undebau llafur eraill y mae ganddynt aelodau sy'n gweithio yng Nghymru.
5. Mae darpariaethau hefyd i ganiatáu'r awdurdod wahodd cyrff penodol i enwebu person i fynychu'r cyfarfodydd fel arsylwyr.

Aelodaeth Fforwm Cyllideb Ysgolion Cyngor Gwynedd

6. Wrth sefydlu'r Fforwm yn 2003 penderfynodd Bwrdd Cyngor Gwynedd ar yr aelodaeth ganlynol:

Aelodau Ysgol

- 6 Llywodraethwr (2 o bob ardal) wedi eu henwebu gan y Ffederasiwn Llywodraethwyr
- 4 Pennaeth Uwchradd, i'w dewis gan y Grŵp Strategol Uwchradd.
- 6 Pennaeth Cynradd, - 2 i gynrychioli pob rhanbarth ac i'w dewis gan y Grŵp Ymgynghorol Cynradd.
- 1 Pennaeth yn cynrychioli ysgolion arbennig
- 1 Pennaeth yn cynrychioli ysgolion gwirfoddol.

Aelodau Eraill

- 1 aelod yn cynrychioli'r Fforwm Undebau.
- 1 aelod yn cynrychioli'r Esgobaethau.
- Deilydd Portffolio Addysg ar Fwrdd y Cyngor.
- Deilydd Portffolio Cyllid ar Fwrdd y Cyngor.
- Cyfarwyddwr Strategol Datblygu
- Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau

(Dylid nodi nad yw swyddi'r Cyfarwyddwyr Strategol bellach yn bodoli.)

Swyddogaeth y Fforwm

7. O dan y Rheoliadau, mae'n rhaid i awdurdod lleol ymgynghori â'r Fforwm ar y canlynol:

- Yn flynyddol ynghylch ei swyddogaethau mewn perthynas â'r gyllideb ysgolion a newidiadau i'w gynlluniau ariannol. Gall awdurdod hefyd ymgynghori â'r fforwm ar unrhyw faterion sy'n gysylltiedig ag ariannu ysgolion, fel y gwêl yn dda.
- Mewn perthynas â newidiadau i'r fformiwla cyllido ysgolion.
- Mewn perthynas â chontractau ar gyfer cyflenwadau a gwasanaethau sy'n mynd tu hwnt i drothwy penodedig

8. Yn deillio o'r rôl ymgynghorol uchod mae gofyn i fforymau cyllid ysgolion hefyd adrodd i gyrrff llywodraethu'r ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod ar ganlyniadau unrhyw ymgynghori a fu.

Cyfarfodydd

9. Rhaid i awdurdodau lleol benderfynu pa mor aml y cynhelir y cyfarfodydd a'u hamseriad er mwyn hyrwyddo busnes fforymau ysgolion.

10. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi argymhell y dylai fforymau ysgolion gyfarfod o leiaf bob tymor ac y dylid trefnu cyfarfodydd mwy rheolaidd i drafod unrhyw faterion o bwys a fydd yn codi. Byddai o fudd i gyfarfodydd o'r fforwm ddilyn cylch ariannol yr awdurdod lleol fel y gall y fforymau ysgolion gyfrannu at y broses o wneud penderfyniadau ar yr adegau priodol.

CANLLAWIAU ARFERION GORAU AR GYFER FFORYMAU YSGOLION YNG NGHYMRU

Cynnwys

CRYNODEB

1. RHAGARWEINIAD

2. CYFANSODDIAD FFORYMAU YSGOLION

2.1 Maint y fforymau

2.2 Aelodau o'r ysgol

2.3 Ethol aelodau o'r ysgol

2.4 Aelodau o'r fforwm nad ydynt yn aelodau o'r ysgol

2.5 Manteision cael aelodau nad ydynt yn aelodau o'r ysgol

2.6 Cynrychiolwyr yr awdurdod lleol ar fforymau ysgolion

2.7 Penodi aelodau

2.8 Penodi ar wahanol adegau

2.9 Aelodau sy'n gweithredu fel dirprwyon

2.10 Cysylltiadau â fforymau eraill neu adrannau eraill o'r awdurdod lleol

3. CYFARFODYDD A THRAFODION FFORYMAU YSGOLION

3.1 Ysgrifenyddiaeth fforymau ysgolion

3.2 Cadeirydd cyfarfodydd

3.3 Pa mor aml y cynhelir y cyfarfodydd a'u hamseriad

3.4 Presenoldeb mewn cyfarfodydd

3.5 Lleoliad y cyfarfodydd

4. CYNNAL BUSNES

4.1 Rhannu gwybodaeth

4.2 Gwefan fforymau ysgolion

4.3 Gweithredu'n effeithiol yn ystod cyfarfodydd

4.4 Gweithgorau/ls-weithgorau fforymau ysgolion

5. SWYDDOGAETHAU ANSTATUDOL FFORYMAU YSGOLION

5.1 Fforymau ysgolion fel fforymau trafod

5.2 Hunanwerthusiad fforymau ysgolion

5.3 Hyfforddiant ar gyfer aelodau o fforymau ysgolion

Crynodeb

Nod y canllawiau hyn yw cynorthwyo fforymau ysgolion i gyflawni eu rolau a'u cyfrifoldebau yn fwy effeithiol drwy roi enghreifftiau o arferion da. Bydd yn canolbwytio ar y canlynol:

- Cyfansoddiad fforymau ysgolion;
- Cyfarfodydd a thrafodion;
- Cynnal busnes; a
- Swyddogaethau anstatudol fforymau ysgolion.

1. RHAGARWEINIAD

Yn unol â Rheoliadau Fforymau Ysgolion (Cymru) 2003 (y cyfeirir atynt wedi hyn fel y Rheoliadau) roedd hi'n ofynnol i bob awdurdod yng Nghymru sefydlu Fforwm Ysgol erbyn 15 Rhagfyr 2003. Cawsant eu cyflwyno er mwyn helpu i ddatblygu deialog deallus a hyderus rhwng awdurdodau lleol a'u hysgolion ar faterion yn ymwneud â'r gyllideb gan gynnwys lefelau cyllido'r ysgolion am y flwyddyn i ddod, y pwysau ar y gyllideb yn y dyfodol, y newidiadau yn y fformiwla gyllido leol ac adolygu contractau/cytundebau lefel gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau i ysgolion.

Ym mis Awst 2008 comisiynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru y Sefydliad Cenedlaethol er Ymchwil i Addysg i gynnal adolygiad annibynnol o effeithiolrwydd fforymau ysgolion yng Nghymru.

Amcanion yr adolygiad:

- asesu pa mor effeithiol yw trefniadau'r fforymau ysgolion presennol ledled yr holl awdurdodau lleol o safbwyt rhanddeiliaid mewn perthynas â'r agweddu statudol ar y fforymau fel y nodwyd yn y rheoliadau a'r elfennau hynny y mae gan awdurdodau lleol ddisgresiwn drostynt er mwyn cael darlun/cymhariaeth glir o effeithiolrwydd fforymau ysgolion ledled Cymru ac er mwyn nodi unrhyw fannau gwan;
- asesu pa mor ddefnyddiol yw'r deialog rhwng y fforymau ysgolion a'r awdurdodau lleol a'r ysgolion o ran cyfrannu at sicrhau bod rhanddeiliaid yn deall trefniadau cyllido ysgolion yng Nghymru a sicrhau bod y trefniadau hynny yn dryloyw; a
- gwneud argymhellion ar gyfer datblygu a/neu wella fforymau ysgolion yn y dyfodol o ran yr uchod neu unrhyw feisydd eraill.

Cwblhawyd yr adolygiad a chyhoeddwyd yr adroddiad terfynol a'r crynodeb gweithredol ym mis Ebrill 2009 a'u rhoi ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru. Gellir gweld yr adroddiad ar dudalen:

<http://wales.gov.uk/topics/educationandskills/learningproviders/schools/schooldunding/scholbudgetforum/?lang=en>

Canfu'r adolygiad mai'r farn at ei gilydd oedd bod y fforymau ysgolion yn ddatblygiad positif iawn. Roedd cefnogaeth gref i fodel presennol fforymau ysgolion a thystiolaeth fod fforymau ysgolion yn effeithiol. Canfu'r adolygiad fod fforymau wedi gwella'r deialog a'r cyfathrebu rhwng swyddogion awdurdodau lleol, ysgolion, llywodraethwyr ac aelodau etholedig. Maent wedi helpu'r ysgolion i gael gwell dealltwriaeth o'r materion ariannol a'r penderfyniadau a wnaed ynghylch cyllidebau ysgolion. Mae'r fforymau wedi gwneud y trefniadau cyllido yn fwy tryloyw ac maent wedi adeiladu ar y berthynas dda rhwng ysgolion ac awdurdodau lleol. Awgryma dystiolaeth fod ysgolion yn fwy gwybodus bellach ynghylch sut y caiff penderfyniadau yn ymwneud â'r gyllideb eu gwneud oherwydd gwaith y fforymau ysgolion. Canfu'r adolygiad fod enghrefftiau niferus o arferion effeithiol yn bod ymhliith fforymau ysgolion a chynigiodd 16 o argymhellion i Lywodraeth Cynulliad Cymru er mwyn datblygu a gwella fforymau ysgolion yng Nghymru yn y dyfodol.

Mae'r canllaw hwn yn defnyddio'r dystiolaeth a gafwyd o'r adolygiad i wella arferion presennol drwy awgrymu ffyrdd o weithio a rhoi enghrefftiau o arferion gorau.

2. CYFANSODDIAD FFORYMAU YSGOLION

2.1 Maint y fforymau

Dywed y Rheoliadau fod yn rhaid i fforymau ysgolion gael o leiaf 15 aelod i sicrhau nad yw'r aelodaeth yn rhy gyfyng.

Mae maint y fforwm yn bwysig i sicrhau bod sbectwm eang o gynrychiolwyr o blith yr holl randdeiliaid i hwyluso cynnal trafodaeth gytbwys. Ni ddylai fod yn rhy fawr nac yn rhy anhylaw na bygythiol.

Mater i bob awdurdod lleol fydd penderfynu ar faint y fforwm yn seiliedig ar amgylchiadau lleol. Fodd bynnag, argymhellir mai **20 aelod** yw maint optimwm fforwm ysgol. Gall hyn amrywio yn unol â maint yr awdurdod lleol.

2.2 Aelodau o'r ysgol

Rhaid i aelodau fforwm yr ysgol gynrychioli'r ysgolion yn yr ardal. Rhaid i fwyafrif aelodau'r fforwm felly ddod o blith 'aelodau o'r ysgol' sydd naill ai'n benaethiaid neu'n llywodraethwyr ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod (nid oes raid i'r niferoedd fod yn gyfartal rhwng ddynt). Er mwyn sicrhau bod cynifer o ysgolion â phosib yn cael eu cynrychioli ar y fforwm dylai awdurdodau lleol geisio sicrhau nad yw cynrychiolwyr sy'n llywodraethwyr yn dod o'r un ysgol.

Rhaid i awdurdodau lleol wneud trefniadau i sicrhau bod aelodau'r ysgol yn cynrychioli ysgolion cynradd ac ysgolion uwchradd yn gymesur a bod pob categori o ysgol o fewn yr awdurdod yn cael ei gynrychioli. Rhaid i awdurdodau lleol geisio sicrhau hefyd fod o leiaf un aelod o'r ysgol yn rhiant-lwydodraethwr. O ddewis ystod eang o gynrychiolwyr a fyddai'n barod i gymryd rhan mewn trafodaeth agored ceid trawstoriad o safbwytiau am y materion dan sylw a golwg ar effaith y trafodaethau ar ysgolion penodol.

2.3 Ethol aelodau o'r ysgol

Mater i'r awdurdod lleol benderfynu yn ei gylch yw niferoedd aelodau'r ysgol ar y fforwm a'r drefn i'w dilyn wrth benodi. Mae'n bosibl y bydd awdurdodau lleol am wneud trefniadau i enwebu a chynnal etholiadau gyda'u cymdeithasau llywodraethwyr lleol a'r grwpiau lleol o benaethiaid er nad oes unrhyw reidrwydd i wneud hynny.

2.4 Aelodau'r fforwm nad ydynt yn aelodau o'r ysgol

Yr awdurdod lleol fydd yn penderfynu p'un ai a ddylid penodi aelodau ar y fforwm nad ydynt yn aelodau o'r ysgol. Ni all mwy na 25% o aelodau'r fforwm fod yn bobl nad ydynt yn aelodau o'r ysgol ac mae'r terfyn hwn yn cynnwys cynrychiolwyr o'r awdurdod ei hun petai'r awdurdod yn penderfynu cael cynrychiolwyr ar y fforwm.

2.5 Manteision cael aelodau nad ydynt yn aelodau o'r ysgol

Mantais cael aelodau ar y fforwm nad ydynt yn yr ysgol yw sicrhau cynrychiolaeth o bob grŵp o randdeiliaid a chael perspectif ehangach ar y problemau sy'n wynebu ysgolion. Mae wedi'i nodi bod fforymau ysgolion yn gweithio'n fwy effeithiol a'u bod yn gallu dylanwadu mwy ar benderfyniadau o gael uwch swyddogion yr awdurdod lleol yn bresennol. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell bod uwch swyddogion o'r awdurdod lleol yn mynychu cyfarfodydd o'r fforwm.

2.6 Cynrychiolwyr yr awdurdod lleol ar fforymau ysgolion

Yr unig gynrychiolwyr o'r awdurdod lleol sydd â'r hawl i bleidleisio ar fforymau ysgolion yw'r rheini sy'n rhan o'r grŵp aelodau nad ydynt yn aelodau o'r ysgol. Yn ogystal ag aelodau o'r gwasanaeth addysg, mae'n bosibl y bydd pob awdurdod am ystyried cael aelod etholedig o'r cyngor a/neu gynrychiolwyr o wasanaethau corfforaethol yr awdurdod ar y fforwm. Byddai manteision hyn yn galluogi aelodau o'r ysgol i gael golwg ar oblygiadau cyfrifoldebau cyllido ehangach awdurdodau lleol ac yn galluogi aelodau etholedig a swyddogion corfforaethol i fod yn ymwybodol o bryderon ysgolion.

2.7 Penodi aelodau

Yn ôl y Rheoliadau rhaid i awdurdodau lleol roi manylion am unrhyw aelodau nad ydynt yn aelodau o'r ysgol a benodir ar fforwm yr ysgol i'w holl ysgolion a gynhelir a hynny o fewn un mis o'u penodi. Fel arfer da, argymhellir hefyd y dylai'r awdurdod roi manylion am holl aelodau'r ysgol sydd ar y fforwm i'r ysgolion a gynhelir. Dylid rhoi gwybod i ysgolion am unrhyw aelodau o'r ysgol neu aelodau nad ydynt yn perthyn i'r ysgol sy'n newydd neu sy'n cymryd lle aelod arall.

Mater i'r awdurdod lleol benderfynu yn ei gylch yw pa mor hir y dylai aelodau wasanaethu ar y fforwm ond argymhellir y dylai cyfnod y penodiad fod rhwng dwy a phedair blynedd.

2.8 Penodi ar wahanol adegau

Nid oes gan y rhan fwyaf o'r awdurdodau lleol system o benodi i fforymau ysgolion ar wahanol adegau. Mae yna fanteision i'r system foddy bynnag. Mae penodi dros gyfnod hir yn fod i sicrhau parhad drwy gynnal y lefelau o brofiad ac arbenigedd ar y fforwm. Mae hefyd yn sicrhau bod digon o aelodau ar fforwm yr ysgol petai aelodau eraill yn penderfynu ymddiswyddo cyn diwedd eu cyfnod fel aelod.

2.9 Aelodau sy'n gweithredu fel dirprwyon

Gall fod yn ddefnyddiol i awdurdodau lleol ystyried cael grŵp o aelodau i weithredu fel dirprwyon i gynrychioli'r holl randdeiliaid. Byddai hyn yn sicrhau y byddai presenoldeb rheolaidd yn y cyfarfodydd, cynrychiolaeth eang a dilyniant petai aelod penodedig o'r fforwm yn methu â bod yn bresennol mewn cyfarfod. Byddai angen gwneud trefniadau ffurfiol i enwebu aelodau i weithredu fel dirprwyon. Byddai angen i'r aelodau sy'n ddirprwyon gael gwybod am drafodaethau'r fforwm a derbyn papurau a chofnodion pob cyfarfod er mwyn bod yn ymwybodol o'r materion diweddaraf.

2.10 Cysylltiadau â fforymau eraill neu adrannau eraill o'r awdurdod lleol

Petai fforymau ysgolion yn cysylltu â chyrff eraill (e.e. fforymau cyfnodau, fforymau anhenion arbennig ac adrannau eraill o'r awdurdod lleol) byddent yn elwa ar gael cyngor gan arbenigwyr mewn meysydd eraill o waith a gallai hynny wella dealltwriaeth yr aelodau ynghylch materion cysylltiedig eraill. Bydd bod yn ymwybodol o'r materion hyn yn golygu y bydd fforymau ysgolion yn dod yn fwy effeithiol ac yn datblygu eu dealltwriaeth o effaith a goblygiadau'r penderfyniadau a wnânt mewn cyfarfodydd o'r fforwm ysgol.

3. CYFARFODYDD A THRAFODION FFORYMAU YSGOLION

3.1 Ysgrifenyddiaeth Fforymau Ysgolion

Yr arfer ar hyn o bryd yw bod awdurdodau lleol yn darparu'r ysgrifenyddiaeth ar gyfer fforymau ysgolion. Argymhellir y dylai'r trefniant hwn barhau am y gwelwyd ei bod yn ffynhonnell effeithiol a diduedd o gymorth i fforymau ysgolion. Serch hynny, dylai awdurdodau lleol sicrhau bod llwyth gwaith staff yr ysgrifenyddiaeth yn cael ei fonitro i sicrhau bod ganddynt ddigon o amser i'w neilltuo i waith y fforymau ysgolion yn ogystal â dyletswyddau eraill ar ran yr awdurdod.

3.2 Cadeirydd cyfarfodydd

Bydd cadeirydd effeithiol fforwm ysgol yn dylanwadu'n fawr ar rediad y cyfarfod a bydd hefyd yn effeithio ar ddeinameg y cyfarfod. Mae'n bwysig bod y cadeirydd:

- yn ddidueddu,
- yn annog pob aelod i gyfrannu at y drafodaeth,
- yn sicrhau bod pob eitem ar yr agenda wedi'i thrafod,
- yn sicrhau bod cydbwysedd i'r eitemau ar yr agenda er mwyn sicrhau bod y materion a drafodir yn cynrychioli pob un o'r grwpiau ar y fforwm ac nad ydynt yn ffafrio un grŵp yn arbennig, ac
- yn sicrhau bod y cyfarfod yn canolbwytio ar y materion dan sylw.

3.3 Pa mor aml y cynhelir y cyfarfodydd a'u hamseriad

Rhaid i awdurdodau lleol benderfynu pa mor aml y cynhelir y cyfarfodydd a'u hamseriad er mwyn hyrwyddo busnes fforymau ysgolion.

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn argymhell y dylai fforymau ysgolion gyfarfod o leiaf bob tymor ac y dylid trefnu cyfarfodydd mwy rheolaidd i drafod unrhyw faterion o bwys a fydd yn codi. Byddai o fudd i gyfarfodydd o'r fforwm ddilyn cylch ariannol yr awdurdod lleol fel y gall y fforymau ysgolion gyfrannu at y broses o wneud penderfyniadau ar yr adegau priodol.

Dylai awdurdodau lleol lunio amserlen ddrafft cyn gynted ag y bo modd er mwyn i aelodau o fforwm yr ysgol wybod pryd yn ystod y flwyddyn y bydd cyfarfodydd yn debygol o ddigwydd. Mae hefyd yn gyfle i aelodau ddweud os na allant fod yn bresennol mewn cyfarfod arbennig oherwydd rhyw ymrwymiad arall ac yn caniatáu digon o amser i ad-drefnu cyfarfodydd er mwyn cael cynifer o'r aelodau ynghyd ag sy'n bosibl.

3.4 Presenoldeb mewn cyfarfodydd

Mae'n amlwg bod y cyfarfodydd mwyaf effeithiol o fforwm yr ysgol yn digwydd pan fo cynrychiolwyr o bob cefndir yn mynchu cyfarfodydd yn rheolaidd. Bydd hyn yn sicrhau dilyniant o ran y trafodaethau a bod yr aelodau yn gyfarwydd â'r materion dan sylw yn ogystal â sicrhau bod amryw safbwytiau yn cael eu mynegi yn ystod y drafodaeth.

3.5 Lleoliad y cyfarfodydd

Mater i bob awdurdod lleol benderfynu yn ei gylch yw ble y dylai cyfarfodydd o'r fforymau ysgolion gael eu cynnal. Mae'r rhan fwyaf o'r cyfarfodydd o'r fforymau yn cael eu cynnal mewn lleoliadau canolog megis swyddfeydd awdurdodau lleol gan fod hynny'n sicrhau bod swyddogion o'r awdurdod lleol ar gael i aelodau o'r fforwm ynghyd â chymorth ychwanegol pan fo angen. Argymhellir y dylid parhau â'r trefniant hwn os gwelir mai dyma'r opsiwn mwyaf ymarferol.

4. CYNNAL BUSNES

4.1 Rhannu gwybodaeth

Bydd fforymau ysgolion effeithiol yn mynd at i sicrhau bod y trefniadau ar gyfer cyllido ysgolion yn dryloyw drwy sicrhau bod gwybodaeth ar gael i bobl eraill ei gweld a'i rhannu ag eraill.

Byddai o fudd i awdurdodau lleol ymgynghori ag aelodau o'r fforwm ysgol i sicrhau bod y math o wybodaeth a roddir i'r ysgol a lefel yr wybodaeth yn briodol neu a oes angen rhagor o wybodaeth.

4.2 Gwefan fforymau ysgolion

Os nad oes un gan yr awdurdod lleol eisoes, argymhellir bod pob awdurdod lleol yn creu tudalen ar y we ar gyfer fforymau ysgolion er mwyn gallu dod o hyd i wybodaeth a rhannu gwybodaeth. Gallai'r wefan gynnwys:

- manylion am yr aelodau gan gynnwys gwybodaeth ynghylch pa ysgolion, sefydliadau neu grwpiau y maent yn eu cynrychioli,
- cofnodion cyfarfodydd sydd wedi'u cymeradwyo, agendâu a manylion unrhyw faterion y mae'r fforwm neu ei is-grwpiau wrthi'n archwilio iddynt; a
- thudalen adborth/sylwadau.

Bydd hyn yn gyfle i bobl nad ydynt yn aelodau ddysgu am waith fforymau ysgolion ac yn caniatáu iddynt gyflwyno materion trafod a sylwadau i'w cynrychiolwyr drwy wefan benodol.

4.3 Gweithredu'n effeithiol yn ystod cyfarfodydd

Mae llawer o fforymau ysgolion eisoes yn gweithredu'n effeithiol ac yn cynnig gwybodaeth gynhwysfawr i'w haelodau ar adegau priodol. Hoffai Llywodraeth Cynulliad Cymru weld yr arfer effeithiol hwn yn cael ei safoni ledled Cymru. Dylai fforymau ysgolion ac awdurdodau lleol ystyried y cynghorion canlynol mewn perthynas ag arferion gorau wrth gynnal eu busnes:

- Dylai dyddiadau cyfarfodydd i'w cynnal yn y dyfodol ymddangos fel eitem ar yr agenda ar gyfer pob cyfarfod o fforwm yr ysgol. Dylai'r dyddiadau y cytunwyd arnynt gael eu hanfon wedyn drwy e-bost at yr aelodau a phobl eraill nad ydynt yn aelodau. Gellid hefyd gynnwys nodyn yn dweud wrthynt am ofyn i'w cynrychiolwyr godi unrhyw fater ar eu rhan.
- Dylai dogfennau ategol gael eu dosbarthu o leiaf saith niwrnod cyn cyfarfod er mwyn rhoi digon o amser i'r wybodaeth gael ei hystyried. Yn ogystal â hyn dylid dosbarthu dogfennau eraill ymhliith pobl nad ydynt yn aelodau drwy anfon e-byst atynt er enghraifft i dynnu eu sylw at wybodaeth ar wefannau ar gyfer fforymau.
- Rhoi'r cyfle i'r aelodau nodi eitemau ar yr agenda.
- Sicrhau bod y cadeirydd yn llywio'r cyfarfod yn effeithiol er mwyn neilltuo amser digonol i drafod yr holl faterion ar yr agenda.
- Darparu adroddiadau cynhwysfawr gan randdeiliaid i'w trafod yn y cyfarfodydd.
- Parodrwydd yr aelodau i drafod pynciau llosg a chynnig barn yn agored ac yn onest.

- Parodrwydd yr aelodau i wrando ar farn a phryderon aelodau eraill ar y fforwm.
- Darparu cofnod effeithiol a chywir o'r trafodaethau a fu a'r penderfyniadau a wnaed.
- Dosbarthu'r cofnodion ar yr adeg briodol.

4.4 Gweithgorau/is-weithgorau fforymau ysgolion

Byddai'n fuddiol sefydlu is-weithgorau bach o ran nifer o blith aelodau'r fforwm i gwrdd i drafod materion penodol rhwng cyfarfodydd o'r fforwm ysgol. Bydd hyn yn rhoi cyfle i'r aelodau drafod materion o bwys yn fwy manwl, er enghraifft materion cyfreithiol ac addysgol penodol, cyn mynd i'r cyfarfod o fforwm yr ysgol. Bydd yn caniatáu amser i aelodau'r fforwm archwilio'r materion hynny gydag unigolion/adrannau eraill ac i drafod unrhyw faterion trawsbynciol a allai godi. Mae corff llai o faint sy'n gweithio gyda'i gilydd yn gallu mynd i'r afael â materion yn fanylach ac yn gyflymach gan ddod â'r materion cryno i'r cyfarfod.

5. SWYDDOGAETHAU ANSTATUDOL FFORYMAU YSGOLION

Tra bo'n hanfodol bod fforymau yn canolbwytio ar faterion o fewn eu cylch gwaith statudol gall fod yn ddefnyddiol trafod materion ariannol eraill yn eu cyfarfodydd. Gall awdurdodau lleol ymgynghori â'r fforwm fel y gwelant yn dda ynghylch unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â chyllido ysgolion a dylent eu hannog i gyfrannu at y trafodaethau strategol (e.e. strwythurau ysgolion a datblygiad rôl y staff cynorthwyol) a fydd yn effeithio ar faterion cyllidebol.

Efallai y bydd awdurdodau lleol am ymgynghori â fforymau ysgolion ynghylch goblygiadau ariannol:

- trefniadau ar gyfer prydau ysgol am ddim;
- trefniadau ar gyfer yswiriant;
- trefniadau ar gyfer addysg disgyblion ag anghenion addysgol arbennig;
- trefniadau ar gyfer defnyddio unedau cyfeirio disgyblion ac addysg plant heblaw yn yr ysgol;
- addysg y blynnyddoedd cynnar;
- dyrannu a defnyddio grantiau penodol; a
- chludiant i'r ysgol.

Efallai y bydd fforymau am drafod materion ariannol eraill yn eu cyfarfodydd megis caffael a phrynu ar y cyd/swmp-brynu.

5.1 Fforymau ysgolion fel fforymau trafod

Mae llawer o awdurdodau lleol yn elwa drwy ddefnyddio fforymau ysgolion i brofi syniadau a safbwytiau ar faterion gwahanol cyn mynd ati i ymgynghori'n ffurfiol. Mae'n bosib y bydd awdurdodau lleol am drafod materion megis strwythurau ysgolion a'r polisi addysg yn gyffredinol gydag ysgolion yn ogystal â materion ariannol. Maent yn gyfrwng gwerthfawr i awdurdodau lleol gael ymateb y grŵp i faterion penodol a chaiff aelodau o fforwm yr ysgol olwg ar y newidiadau sydd ar fin eu cyflwyno a allai effeithio ar eu hysgolion hwy a chyfle i drafod y materion hyn a chynnig awgrymiadau.

5.2 Hunanwerthusiad fforymau ysgolion

Er nad yw'n gyffredin iawn ar hyn o bryd, argymhellir bod fforymau ysgolion yn gwerthuso eu hunain. Bydd yn gyfle i fforymau ysgolion adlewyrchu'r arferion cyfredol ac ystyried sut i fod yn fwy effeithiol ac effeithlon. (Gallai casglu data hunanwerthuso oddi wrth rai sy'n

aelodau a rhai nad ydynt yn aelodau gael ei ddatblygu drwy arolygon ar-lein a gallai gael ei fwyo i mewn i ymarferiadau casglu data eraill gan awdurdodau lleol.)

5.3 Hyfforddiant ar gyfer aelodau o fforymau ysgolion

I wella pa mor effeithiol yw aelodau o fforymau ysgolion byddai o fudd i awdurdodau lleol wneud archwiliad o anghenion hyfforddiant yr aelodau. Byddai'r hyfforddiant yn datblygu dealltwriaeth aelodau o'r fforwm yngylch data a materion ariannol er mwyn medru cyfrannu'n llawn at drafodaethau.

Eitem 8

ADRODDIAD FFORWM CYLLIDEB YSGOLION

7fed Chwefror, 2022

PROSIECT: Strategaeth Ddigidol Ysgolion Gwynedd

ARWEINYDD PROSIECT: Huw Ynwr

Adroddiad Cynnydd Strategaeth Digidol Ysgolion Gwynedd (Chwefror 2022)

1. Diweddarriad:

- Yng nghyfarfod y Cabinet ar Dachwedd y 9fed 2022, fe gafwyd penderfyniadau ar y canlynol:
 - Cymerauwyd y Strategaeth Ddigidol Addysg yn ei chyfanwyd
 - Cytunwyd i gyd ariannu hyd at hanner costau adnewyddu'r dyfeisiadau drwy ymrwymo £2filiwn o falansau'r Cyngor, gyda disgwyliad i ysgolion dalu'r hanner arall
 - Cytunwyd i ysgolion Gwynedd dderbyn cefnogaeth dechnegol gan wasanaeth Technoleg Gwybodaeth yr Awdurdod o Ebrill 2022 ymlaen
 - Cytunwyd i ariannu £145mil er mwyn cynnig cefnogaeth dechnegol hyd at Ebrill 2022, er mwyn prysuro amserlen cyflwyno dyfeisiadau i'r ysgolion
- Parhau mae'r gwaith technegol o sefydlu'r gwasanaeth a gellir crynhoi'r ymdrechion diweddar fel a ganlyn.

	5348 Chromebook wedi ei ffurfweddu a'u darparu i Ysgolion		1073 I-Pad wedi eu ffurfweddu a'u darparu i Ysgolion		312 Switch Rhwydwaith wedi eu gosod		1148 Access Point wedi eu gosod
	1268 ffeil pst wedi eu mudo o gyfeiriadau e-bost athrawon i Hwb		101 domain newydd wedi eu creu a'u sefydlu ar gyfer safoni e-byst		100 ysgol wedi eu mudo i'w ffiltro drwy PSBA Websafe		84 Safle SharePoint wedi eu creu ar gyfer Ysgolion Cynradd
	Di-wifr Cyhoeddus Ymwelwyr i pob Ysgol yng Ngwynedd		30 gweinyddwr newydd		14 UPS newydd		£300,000 Archebion tu allan i'r grant. Creu system archebu electroneg
	Creu Cyfarwyddiadur Mewnol newydd i Ysgolion		863 estyniad VoIP wedi eu trosglwyddo		Dechrau safoni argraffu mewn ysgolion Gwynedd (Sefydlu server Papercut canolog)		14 Ysgol Uwchradd wedi newid NAT a chyfeiriadau rhwydwaith
	Cyngori Ysgolion ar systemau TCC newydd		2019 Trwydded Adobe Creative Cloud (eleni)		Consol rheoli sgriniau rhwngweithiol 120 o sgriniau		Peilota gwefan i Ysgol Rhosgadfan

2. Camau Nesaf:

- Byddwn yn cydweithio a Chwmni Cynnal ac yn herio'r farchnad gyflogaeth i lenwi'n strwythur cefnogi cyn gynted a bo hynny'n ymarferol bosib gyda'r bwriad o fod mewn sefyllfa i gefnogi'r ysgolion ar Ebrill 1af, 2022
- Byddwn yn parhau i gyflwyno'r strategaeth ddigidol gan gyflenwi gliniaduron i:
 - Athrawon
 - Disgyblion Uwchradd
- Byddwn yn agor trafodaethau gyda'r ysgolion uwchradd i wneud y gorau o'r adnoddau cefnogi sydd ar gael.

Eitem 9

Eitem ?

CYFARFOD	FFORWM CYLLIDEB YSGOLION
DYDDIAD	7 Chwefror 2022
TEITL	Canlyniad ymgynghori ar newid dull dyrannu cyllid Cynnal Tiroedd ysgolion
PWRPAS	Canlyniad yr ymgynghori gydag ysgolion
ARGYMHELLIAD	<p>i) Bod y Fforwm Cyllideb Ysgolion yn argymhell i'r Cabinet newid dull dyrannu cyllid Cynnal Tiroedd ysgolion o 1 Ebrill, 2022 ymlaen trwy gymryd cyfanswm y dyraniad cynnal tiroedd presennol i ysgolion a'i ail-ddosbarthu ar draws pob ysgol mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd safleoedd yr ysgolion unigol.</p> <p>ii) Bod y Fforwm Cyllideb Ysgolion yn gofyn i'r Gwasanaeth Cynnal Tiroedd sirol (Adran Priffyrrd a Bwrdeistrefol) wirio'r asesiadau 'oriau craidd' ysgolion yn rheolaidd ac yn ôl y gofyn.</p>
AWDUR	Owen Owens
AELOD CABINET DROS ADDYSG	Y Cyngropydd Cemlyn Rees Williams

1. Cefndir

- 1.1 Cymeradwyodd Fforwm Cyllideb Ysgolion ymgynghoriad gydag ysgolion ar y bwriad i newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23.
- 1.2 Ymgynghorwyd gyda'r ysgolion (gweler **Atodiad 1**) ar ddu fodel posib ar gyfer newid y dull ariannu cyllid Cynnal Tiroedd :

Model 1

Cymryd **dyraniad cynnal tiroedd presennol fesul sector ysgol a'i ail-ddosbarthu o fewn y sector** mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd y safleoedd unigol yn y sector

Model 2

Cymryd **ciffanswm y dyraniad cynnal tiroedd presennol i ysgolion a'i ail-ddosbarthu ar draws pob ysgol** mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd safleoedd yr ysgolion unigol.

- 1.3 Cyflwynwyd taenlen (gweler **Atodiad 2**) yn dangos yr effaith fesul ysgol o ddefnyddio'r ddua fodel uchod mewn cymhariaeth â dyraniad cyllid cynnal tiroedd 2021-22.

2. Canlyniadau'r Ymgynghoriad

- 2.1 Derbyniwyd 13 ymateb gan yr ysgolion cynradd, 3 ymateb gan yr ysgolion uwchradd, 1 ymateb gan yr ysgolion dilynol a 0 ymateb gan yr ysgolion arbennig.

- 2.2 Dyma'r farn a nodwyd fesul sector:

Sector	O blaid Model 1	O blaid Model 2	Yn erbyn newid	Dim barn
Cynradd	3	7	1	2
Uwchradd	1	-	1	1
Dilynol	-	-	1	-
Arbennig	-	-	-	-
Ciffanswm	4	7	3	3

- 2.3 Derbyniwyd y sylwadau canlynol:

Ysgolion cynradd

- Model 1 oherwydd ei fod yn decach i ysgolion eraill - hynny yw yn llai o ergyd ariannol iddynt
- Yn erbyn Model 1
- Mae'r corff Llywodraethol yn erbyn newid. Yn enwedig o ystyried yr 'oriau'. Mae'r ysgol hefo darnau o dir sylweddol, ac nid yw'r oriau yn cyd-fynd a hyn, o gymharu hefo tirwedd ysgolion sy'n adnabyddus i'r corff

- Dim sylwadau am y newid dull ond yn amau gwerth am arian y gwasanaeth i'r ysgolion ar hyn o bryd
- Pa bynnag opsiwn sy'n gwella y ddarpariaeth i'r sector cynradd gan nad oes gofalwyr llawn amser yn aml ar y safle. Sylwadau - Hapus efo pa bynnag opsiwn sydd yn cynnig gwell darpariaeth i'r ysgolion. Ar hyn o bryd dydi beth sydd yn cael ei gynnig yn y cytundeb ddim yn ateb y gofyn, a mae'r ysgol yn gorfol cyflogi yn ychwanegol tirmyn lleol i dorri sietinoedd a choed/canghennau, rhaid atgoffa am gymorth i ddefnyddio chwynladdwr, dydi amser torri glaswellt ddim yn addas yn aml. Bu rhaid llogi tirmyn ychwanegol i ddelio efo torri coed onnen llynedd. Roedd hyn yn gostau ychwanegol ar ysgolion sydd a tir gyda'r ysgol. Dydyn nhw ddim yn dod i gael gwared o'r tyrchod

Ysgolion uwchradd

- Does gennyf ddim gwrthwynebiad i'r un o'r ddua fodel cyn belled fod cost y CLG yn cydfynd gyda'r dyraniad
- Barn fod dull wedi ei seilio ar sail gadarn fel hyn (Model 1) yn llawer tecach i bawb
- O ystyried y ddua fodel mae'r ysgol yn colli cyllid sydd yn golygu na fyddem yn gallu parhau i gynnal y tiroedd i'r safon bresennol. O ystyried y wybodaeth a dderbyniwyd, rydym o'r farn nad ydi'r oriau craidd yn adlewyrchu'r sefyllfa bresennol oherwydd y canlynol: Dim oriau wedi ei glustnodi ar gyfer gwaith glanhau ffosydd, mae gennym ddwy ffos hir yma sydd yn allweddol i ddiogelwch safle yr ysgol pan fo hi yn wlyb a'r llanw yn uchel. Nid yw'r oriau craidd yn adlewyrchu'r newidiadau sydd wedi cymryd lle o fewn y safle yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Rydym wedi ffensiō'r safle, y gwaith heb ei gwblhau eto, ond y gobaith y bydd erbyn y flwyddyn newydd sydd yn golygu mwy o waith strimio ac nid yw yn bosib defnyddio peiriannau mawr mewn nifer o leoliadau

Ysgolion dilynol

- Mae unrhyw newid yn mynd i gael effaith sylweddol ar Ysgol Godre'r Berwyn gyda gostyngiad yn y gyllideb o unai £6,297 neu £7,405. Nid yw'r isaf a nodir o £5,551 yn ddigon i dalu am y gontact torri gwair yn unig, heb son am unrhw waith cynnal a chadw eraill. Mae'n rhaid imi felly gwasitynu'r dull o adnabod yr oriau craidd angenrheidiol, a'r swm a bennir ar gyfer pob awr.

- 2.4 Fe welir bod 8 o'r sylwadau yn cyfeirio at yr opsiynau o newid (neu beidio) y dull dyrannu cyllid Cynnal Tiroedd.

Roedd 5 o'r sylwadau yn cyfeirio at y Cytundeb Lefel Gwasanaeth Cynnal Tiroedd – mewn perthynas ag ynteu ei gynnwys neu ei gost. Nid oedd cynnwys na chost y CLG Cynnal Tiroedd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn.

3. Casgliad

- 3.1 O'r 17 o ysgolion oedd wedi ymateb, roedd 11 o blaid newid i ynteu Fodel 1 neu Fodel 2.
- 3.2 Roedd mwyafrif y rhai oedd o blaid newid yn ffafrio Model 2, sef **cymryd cyfanswm y dyraniad cynnal tiroedd presennol i ysgolion a'i ail-ddosbarthu ar draws pob ysgol** mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd safleoedd yr ysgolion unigol.
- 3.3 Roedd ymateb rhai ysgolion yn awgrymu nad oeddynt yn deall sail cyfrifo'r 'oriau craidd' ar gyfer eu hysgol. Mae hyn yn awgrymu bod angen gwirio asesiad 'oriau craidd' ysgolion yn ôl y gofyn.

4. Argymhelliaid

- 4.1 Bod y Fforwm Cyllideb Ysgolion yn argymhell i'r Cabinet newid dull dyrannu cyllid Cynnal Tiroedd ysgolion o 1 Ebrill, 2022 ymlaen trwy gymryd cyfanswm y dyraniad cynnal tiroedd presennol i ysgolion a'i ail-ddosbarthu ar draws pob ysgol mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd safleoedd yr ysgolion unigol.
- 4.2 Bod y Fforwm Cyllideb Ysgolion yn gofyn i'r Gwasanaeth Cynnal Tiroedd sirol (Adran Prifyrdd a Bwrdeistrefol) wirio'r asesiadau 'oriau craidd' ysgolion yn rheolaidd ac yn ôl y gofyn.

Uwch Reolwr / Senior Manager – Owen Owens

Gofynnwch am/Ask for: **Owen Owens**
 (01286) 679467 Ein Cyf / Our Ref: **OO/AAS**
 (01286) 677347 Eich Cyf / Your Ref:
 owenowens@gwynedd.llyw.cymru

8 Hydref 2021

I sylw: Corff Llywodraethol a Phenaethiaid Ysgolion Cynradd, Uwchradd, Dilynol ac Arbennig

Ymgynghori ar newid dull dyrannu cyllid Cynnal Tiroedd ysgolion

Annwyl gyfaill

Mae Fforwm Cyllideb Ysgolion wedi cymeradwyo ymgynghoriad gydag ysgolion ar y bwriad i newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23.

Mae'r llythyr hwn yn ymgynghori â chi ynglŷn â'ch cefnogaeth (neu beidio) i newid y dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd presennol.

Os ydych o blaid newid, gofynnir i chi nodi os ydych yn ffafrio **Model 1** ynteu **Model 2** (gweler **Atodiad 1**).

Fe'ch gwahoddir hefyd i gyflwyno unrhyw sylwadau mewn perthynas â'r bwriad i newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion.

Cefndir

Mae'r ymgynghoriad hwn yn deillio o eitem a gyflwynwyd i'r Fforwm Cyllideb Ysgolion ar 'Ddull Dyrannu Cyllid Cynnal Tiroedd Ysgolion' oedd yn cyflwyno'r bwriad o ail-fodelu dyraniadau ysgolion i fod yn agosach i fod ar sail anghenion y safleoedd yn hytrach nac ar sail hanesyddol.

Mae'r gwaith o adnabod yr Oriau Craidd sydd eu hangen ar gyfer cynnal tiroedd pob ysgol bron wedi'i gwblhau. Mae colofn yn **Atodiad 1** yn cyfeirio at Oriau Craidd pob ysgol. Lle nad yw'r ffigur ar gyfer Oriau Craidd ysgol wedi'i gadarnhau eto, fe amlygir hynny.

Diffinnir Oriau Craidd safle fel yr oriau gwaith cynnal tiroedd fyddai ei angen er mwyn sicrhau gwasanaeth o lefel priodol sydd yn ddigonol/addas i gynnal digwyddiadau a gynhelir, sicrhau lles a diogelwch y disgyblion ynghyd â chynnal safon weledol a chadwriaethol y safle.

Modelau dyrannu posib

Model 1

Cymryd ***dyraniad cynnal tiroedd presennol fesul sector*** ysgol a'i **ail-ddosbarthu o fewn y sector** mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd y safleoedd unigol yn y sector

Model 2

Cymryd ***cyfanswm y dyraniad cynnal tiroedd presennol*** i ysgolion a'i **ail-ddosbarthu ar draws pob ysgol** mewn cymhareb â'r dadansoddiad o anghenion oriau craidd cynnal tiroedd safleoedd yr ysgolion unigol.

Mae **Atodiad 1** yn dangos yr effaith fesul ysgol o ddefnyddio'r ddau fodel uchod mewn cymhariaeth â dyraniad cyllid cynnal tiroedd 2021-22.

Gofynnaf am ymateb eich ysgol i'r cynnig o newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 **erbyn dydd Gwener, 12 Tachwedd, 2021**. Yn dilyn hynny byddaf yn cyflwyno adroddiad i'r Fforwm Cyllideb Ysgolion nesaf, gydag argymhelliaid y Fforwm yn cael ei gyflwyno wedyn i'r Cabinet. Os bydd Cabinet Cyngor Gwynedd yn cymeradwyo'r cynnig mi fydd yn weithredol o 1 Ebrill, 2022.

Ymateb yr Ysgol

O safbwyt newid dull dyrannu cyllid cynnal tiroedd ysgolion ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 a fyddwch yn datgan os ydy'r ysgol:

Rhif Ysgol:		Enw Ysgol:	
O Blaid Model 1 :			
O Blaid Model 2:			
Yn erbyn newid:			
Dim barn:			
Sylwadau:			

Dychwelwch eich ymateb i Annie Sanson (anniesanson@gwynedd.llyw.cymru) **erbyn dydd Gwener, 12 Tachwedd, 2021.**

Diolch

Owen Owens

**Owen Owens
Uwch Reolwr Addysg (Gwasanaeth Adnoddau)**

Rhaglen Waith Fforwm Cyllideb Ysgolion

Tymor y Gwanwyn	Tymor yr Haf	Tymor yr Hydref
Strategaeth Ariannol / Cyllideb	Ethol Cadeirydd / Is-Gadeirydd Cyfrifon Terfynol / Balansau Ysgolion Grantiau Ysgolion	Rhagolygon Cyllidol 3 blynedd
Fformiwla Cyllido	Fformiwla Cyllido	Fformiwla Cyllido
Cynllun Ariannu Ysgolion	Cynllun Ariannu Ysgolion	Cynllun Ariannu Ysgolion
Cytundebau Lefel Gwasanaeth	Cytundebau Lefel Gwasanaeth	Cytundebau Lefel Gwasanaeth
Unrhyw fater cyllidol arall yn effeithio ar ysgolion	Unrhyw fater cyllidol arall yn effeithio ar ysgolion	Unrhyw fater cyllidol arall yn effeithio ar ysgolion